

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/nauka-i-edukacja/badania-historyczne/konferencje/51382,Ogolnopolska-konferencja-naukowa-Ksieza-dla-wladzy-grozni-Duchowni-wspolpracujac.html>
02.03.2026, 01:35

Strona znajduje się w archiwum.

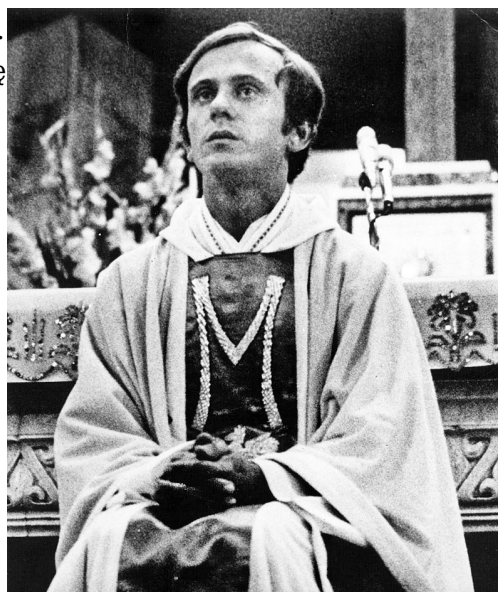

Ogólnopolska konferencja naukowa „Księża dla władzy groźni. Duchowni współpracujący z opozycją (1976-1989)”, cz. II - Warszawa, 16-17 kwietnia 2019

16.04.2019

16-17 kwietnia 2019 roku, w Centrum Edukacyjnym IPN im. Janusza Kurtyki „Przystanek Historia” w Warszawie, odbyła się ogólnopolska konferencja naukowa „Księża dla władzy groźni. Duchowni współpracujący z opozycją (1976-1989)”. Konferencję zorganizowało Biuro Badań Historycznych IPN.

Celem konferencji, realizowanej w ramach Centralnego Projektu Badawczego IPN „Władze komunistyczne wobec Kościołów i związków wyznaniowych 1944-1989”, było przedstawienie sytuacji księży współpracujących z opozycją w latach 1976-1989. Chodzi o duchownych kooperujących nie tylko z „Solidarnością” i organizacjami o charakterze politycznym, takim jak KOR czy KPN, ale również ze środowiskami lokalnymi, przeciwstawiającymi się na różne sposoby władzom PRL. Sytuacja duchownych, których komunistyczne władze nazywały „księżmi negatywnymi” ze względu na współpracę z opozycją oraz otwarcie wyrażany sprzeciw wobec ich rządów, była skomplikowana. Wynikało to z faktu, że nie tylko dygnitarze partyjni oceniali ich działalność w negatywny sposób, ale zdarzało się również, że czynili tak ich kościelni zwierzchnicy czy też inni duchowi pracujący w tej samej diecezji. Już z tego powodu warto nakreślić ich sytuację i problemy, jakie wynikały z otwartego prezentowania poglądów niezgodnych z założeniami politycznymi władz PRL.

PROGRAM KONFERENCJI

10.00-10.20 Otwarcie konferencji

Panel I: *Hierarchia kościelna wobec współpracy duchowieństwa z opozycją*

10.00-12.00

- 10.20-10.40

Dr Mariusz Krzysztofiński (IPN Rzeszów)

Abp. Ignacy Tokarczuk jako inicjator działalności opozycyjnej księży diecezji przemyskiej

- 10.40-11.00

Dr Rafał Łatka (BBH IPN)

Niełatwe relacje kard. Macharskiego z duchownymi współpracującymi z opozycją

- 11.00-11.20

Dr Zbigniew Bereszyński (Państwowy Instytut Naukowy - Instytut Śląski w Opolu)

Ksiądz biskup Antoni Adamiuk - kapelan regionalnej „Solidarności” opolskiej

- 11.20-12.00 dyskusja

12.00-12.20 przerwa na kawę

Panel II: *Portrety zbiorowe*

12.20-14.00

- 12.20-12.40

Dr Monika Wiśniewska (IHN PAN)

Stołeczny i wojewódzki aparat wyznaniowy wobec duchowieństwa archidiecezji warszawskiej związanego z opozycją polityczną w latach 1976-1989

- 12.40-13.00

Dr hab. Krzysztof Sychowicz (IPN Białystok)

Księża współpracujący z opozycją na terenie Polski Północno-Wschodniej

- 13.00-13.20

Krzysztof Kierski (IPN Delegatura w Olsztynie)

Z opozycją czy z władzą? Postawy księży diecezji warmińskiej w latach 1976-1989

- 13.20-14.00 dyskusja

14.00-15.00 przerwa

Panel III: *Portrety zbiorowe*

15.00-17.00

- 15.00-15.20

Radosław Peterman (BBH IPN)

Służba Bezpieczeństwa wobec księży archidiecezji łódzkiej w latach 1976-1989

- 15.20-15.40

Dr Bartłomiej Perlak (Areszt Śledczy w Świdnicy)

Duchowni niosący pomoc przeciwnikom systemu internowanym w okresie stanu wojennego na przykładzie Dolnego Śląska i Opolszczyzny.

- 15.40-16.00

Marcin Tunak (UAM)

Podwarszawskie Łaski i parafia pw. św. Marcina w Warszawie – rola Środowiska Łasek w działalności opozycyjnej

● 16.00-16.20

Dr Zbigniew Stanuch (IPN Szczecin)

„Parafia pw. św. Stanisława Kostki w Szczecinie jako miejsce działalności Duszpasterstwa Ludzi Pracy w latach osiemdziesiątych XX wieku. ”

● 16.20-17.00: dyskusja

Konferencja naukowa „Księża dla władzy groźni. Duchowni współpracujący z opozycją (1976-1989)”, cz. II – Warszawa, 16 kwietnia 2019. Fot. Piotr Życieński (IPN)

Konferencja naukowa „Księża dla władzy groźni. Duchowni współpracujący z opozycją (1976-1989)”, cz. II - Warszawa, 16 kwietnia 2019. Fot. Piotr Życieński (IPN)

Konferencja naukowa „Księża dla władzy groźni. Duchowni współpracujący z opozycją (1976-1989)”, cz. II - Warszawa, 16 kwietnia 2019. Fot. Piotr Życieński (IPN)

Konferencja naukowa „Księża dla władzy groźni. Duchowni współpracujący z opozycją (1976-1989)”, cz. II - Warszawa, 16 kwietnia 2019. Fot. Piotr Życieński (IPN)

Dzień II

Panel IV: Sylwetki

10.00-11.30

- 10.00-10.20

Dr hab. Elżbieta Wojcieszek (IPN Poznań)

„Manifestował negatywny stosunek do ustroju socjalistycznego”. Ks. Jerzy Nowaczyk – duszpasterz z Zielonej Góry.

- 10.20-10.40

Dr hab. Leszek Zygmunt prof. PWSZ Ciechanów

Ks. Tadeusz Łebkowski – kapelan płockiej „Solidarności”

- 10.40-11.00

Andrzej W. Kaczorowski (badacz niezależny)

Ks. Stanisław Falkowski – duszpasterz siedleckich rolników z „Solidarności”

- 11.00-11.30 dyskusja

11.30-11.50 – przerwa na kawę

Panel V: Sylwetki

11.50-14.00

- 11.50-12.10

Dr Jarosław Durka (Uniwersytet Opolski)

Działalność opozycyjna ks. Mariana Gołębka proboszcza parafii w Niegardowie w świetle materiałów SB

● 12.10-12.30

Dr Łucja Marek (IPN Kraków)

„...zobowiązany do walki o Polskość”. Księdza Adolfa Chojnackiego motywacje i działania

● 12.30-12.50

Dr Ryszard Śmietanka-Kruszelnicki (IPN Kielce)

Duchowy przywódca młodzieży włoszczowskiej – ks. Marek Łabuda

● 12.50-13.10

Ks. dr Jarosław Wąsowicz (Archiwum Salezjańskie)

Ksiądz Henryk Jankowski wobec niezależnych organizacji młodzieżowych w Gdańsku

● 13.10-13.30

Ks. prof. dr hab. Józef Marecki (UPJPII, Kolegium IPN)

O. Ryszard Śleboda OFMCap – niezwykle świadek historii

● 13.30-14.00 dyskusja

14.00-15.00 przerwa

Panel VI: *Varia*

15.00-16.30

● 15.00-15.20

Dr Renata Knyspel-Kopeć (IPN Warszawa)

Mechanizm neutralizacji „wojujących księży” na przykładzie trzeciej pielgrzymki papieża Jana Pawła II do Polski w 1987 r. w świetle dokumentów organów bezpieczeństwa PRL

● 15.20-15.40

Karol Chwastek (Śląskie Centrum Wolności i Solidarności)

„To jest bój o Polskę Ojców naszych”. Duchowni w Jastrzębiu-Zdroju wobec strajków w lecie 1988 roku

● 15.40-16.00

Paweł Mrowiński (UW)

Ostatnia droga kapłana. Społeczno-polityczny wymiar pogrzebu kard. S. Wyszyńskiego (1981) oraz ks. J. Popiełuszki (1984)

● 16.00-16.30 dyskusja

16.30 zamknięcie konferencji

Konferencja naukowa „Księża dla władzy groźni. Duchowni współpracujący z opozycją (1976-1989)”, cz. II - Warszawa, 17 kwietnia 2019. Fot. Piotr Życieński (IPN)

Konferencja naukowa „Księża dla władzy groźni. Duchowni współpracujący z opozycją (1976-1989)”, cz. II - Warszawa, 17 kwietnia 2019. Fot. Piotr Życieński (IPN)

Karol Chwastek i dr Renata Knyspel-Kopeć. Fot. Piotr Zycieński (IPN)

Paweł Mrowiński. Fot. Piotr Zycieński (IPN)

Pliki do pobrania

[Plakat \(pdf, 10.11 MB\)](#)

[Program konferencji \(pdf, 3.98 MB\)](#)

[Poprzedni Strona](#)

[Następny Strona](#)

Powiązane wiadomości

Ogólnopolska konferencja naukowa „Księża dla władzy groźni. Duchowni współpracujący z opozycją (1976–1989)”
– Warszawa, 15–16 listopada 2017